

Zuyd Hogeschool

**Bachelor Verloskunde
Bijzonder Kenmerk
Evidence Based Midwifery**

**Beperkte opleidingsbeoordeling
Herbeoordeling bijzonder kenmerk**

Samenvatting

In november 2018 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Verloskunde van de Academie Verloskunde Maastricht bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding biedt een voltijdprogramma in Maastricht aan. Het panel beoordeelt de opleiding als **goed**.

Aan de opleiding is het Bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery (EBM) gekoppeld. Het panel beoordeelt dit bestaande bijzonder kenmerk als **positief**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **goed**. De AVM stelt zichzelf als doel studenten op te leiden tot toekomstbestendige verloskundigen die als hoogopgeleide professionals functioneren in de sterk bewegende geboortezorg. In de missie schuilt het hoge ambitieniveau van de AVM. De AVM werkt aan deze ambitie door, naast het bieden van een opleidingsprogramma, inzichten vanuit het lectoraat en het werkveld mee te nemen. Om toekomstbestendige verloskundigen op te leiden, stelt de AVM acht thema's aan de orde in haar opleiding. De thema's weerspiegelen, naast de eigen ambities, landelijke ontwikkelingen en speerpunten van de hogeschool en betreffen bijvoorbeeld *fysiologische verloskunde*, *evidence based midwifery*, *21st century skills* en *internationalisering, interculturaliteit en diversiteit*. Het is een groot aantal thema's. Het panel constateert dat zij allen goed worden doorleefd.

Het panel concludeert dat de opleiding leerresultaten hanteert die aansluiten op de landelijk relevante kaders, zoals het beroepsprofiel van de KNOV¹ (2014) en het door de drie Nederlandse verloskunde-opleidingen opgestelde *Opleidingsprofiel Verloskunde* (2016). De daarin uitgewerkte kwalificaties zijn gerelateerd aan de CanMeds-rollen en aan de Dublin descriptoren. Ook sluit de opleiding aan op de in de AMvB² opgenomen wettelijke (kwantitatieve) eisen en, via navolging van het landelijke beroepsprofiel, op de Europese eisen die gesteld worden aan het beroep verloskundige.

Specifiek voor het nieuwe curriculum heeft de AVM EPA's (Entrustable Professional Activities) uitgewerkt. Deze zijn gebaseerd op de landelijke leeruitkomsten en eveneens gekoppeld aan de CanMeds-rollen. Met deze EPA's biedt de AVM een duurzaam kader voor een meer robuust curriculum. De opleiding heeft de EPA's op zorgvuldige wijze ontwikkeld in samenspraak met het eigen werkveld. De EPA's geven in het nieuwe curriculum richting aan de begeleiding, evaluatie en beoordeling van een VIO (verloskundige in opleiding) tijdens de stage.

Alles overziend, biedt de AVM een krachtig veelomvattend kader dat haar in staat stelt om die toekomstbestendige verloskundige op te leiden. Het panel waardeert dit als goed.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **goed**. Het panel concludeert dat de opleiding een ambitieus en rijk programma aanbiedt aan studenten dat uitgaat van de leeruitkomsten die landelijk zijn vastgesteld. Via EPA's ontwikkelen de studenten de nodige kennis en vaardigheden in de praktijk. De wijze waarop dit gebeurt, waardeert het panel zeer. De samenhang tussen theorieonderwijs, vaardigheidsonderwijs en stages als ook de relatie met Evidence Based Midwifery (via onder meer het lectoraat Midwifery Science), de interdisciplinaire praktijksetting (via Community of Practice; CoP) en de mate waarin zelfregie vanuit de student wordt verwacht,

¹ KNOV: Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen

² AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur

maken de ontwikkeling van de student tot bekwaam zelfstandig professional goed mogelijk. De studentbegeleiding sluit hierop aan door aandacht te hebben voor zelfregie bij de student (ruimte te geven) en door vinger aan de pols te houden met het oog op de beoogde leeruitkomsten. Het panel stelt verder vast dat de thema's van de AVM herkenbaar in het programma aan bod komen. Hiermee, alsmede via de EPA's en de CoP's die de AVM rijk is, biedt de AVM studenten een actueel programma aan waarmee zij werkelijk toekomstbestendige verloskundigen opleidt. Dit alles wordt verzorgd en ontwikkeld door een bevlogen, betrokken en trots docententeam dat over passende kwalificaties en inzichten beschikt. Inzichten worden mede verkregen vanuit het lectoraat Midwifery Science waarin docenten van de opleiding ook participeren. Dit draagt mede bij aan het kwalitatief hoogwaardig programma.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **goed**. Het systeem van toetsing is solide. Het toetsbeleid past bij de visie op het onderwijs en heeft aandacht voor zorgvuldige uitvoering van de toetsing en beoordeling. De uitwerking naar het toetsprogramma is op orde. De toetsvormen passen bij het karakter van de betreffende onderwijseenheden en inhoudelijk komen de diepgang en oriëntatie van de toetsen overeen met de (leer)doelen van een opdracht. Dit vertegenwoordigt in de ogen van het panel een goede kwaliteit. Ook is het panel tevreden over de wijze waarop (formatieve) toetsing aanzet tot leren. De uitvoering van de beoordeling geschiedt volgens het panel eveneens op adequate wijze. Over de hele linie ziet het panel dat de docenten voldoende kritisch zijn. Vooral op de beroepsspecifieke elementen vindt het panel dit overtuigend. Het panel herkent een verandering in de toetsing en beoordeling van het afstuderen in het nieuwe curriculum. Hierin zal de opleiding een duidelijker blik op onderzoek in het afstuderen hebben. Dit is in lijn met de EBM-lijn die in het nieuwe curriculum scherper is aangezet. Het panel concludeert ten slotte dat de examencommissie haar rol voldoende vervult en dat de toetscommissie een adequate rol vervult in de borging van de toetskwaliteit. Het panel concludeert dat de processen gericht op borging van de kwaliteit en het (eind)niveau allemaal adequaat zijn ingericht (met de inzet van vier-ogen en kalibratiesessies) en worden uitgevoerd door gekwalificeerde personen.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **goed**. Het panel concludeert dat de opleiding overtuigend aantoont dat zij toekomstige verloskundige professionals opleidt die na afronding van hun opleiding als zelfstandig verloskundige kunnen beginnen. De afstudeerfase is adequaat ingericht. De resultaten van de verschillende onderdelen laten bij elkaar zien dat studenten de beoogde leerresultaten bereiken. Resultaten weerspiegelen het correcte hbo-bachelorniveau. De gesprekken hebben het panel verder geleerd dat de opleiding enthousiaste, leergierige en actieve verloskundigen opleidt. Het panel heeft tevreden studenten en een tevreden werkveld ontmoet. Verder stelt het panel vast dat de opleiding evolueert naar een uitdagende verloskunde-opleiding waarin er sterke aandacht is voor continu leren via formatieve toetsing. Dit draagt bij aan het opleiden van de verloskundige van de toekomst. Het panel is onder de indruk van de kwaliteit van het team dat een uniforme visie over dat programma uitdraagt. De tevredenheid van de vertegenwoordigers van het werkveld en de afgestudeerden neemt het panel positief mee in haar beoordeling van deze standaard.

Bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery

Het panel beoordeelt het bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery (EBM) als **positief**. Het panel heeft kunnen vaststellen dat de opleiding voldoet aan de drie gestelde criteria voor een bijzonder kenmerk (NVAO, juli 2017).

De AVM brengt met EBM een onderscheidende kleur aan haar curriculum aan. Dit is geborgd in de uitgangspunten (doelstellingen) en in het programma in de leerlijn EBM. Het onderwijs rondom EBM wordt verzorgd door daarvoor gekwalificeerde docenten die tevens participeren in onderzoek van het lectoraat Midwifery Science en bovendien goed voeling hebben met het verloskundige werkveld. Daarnaast participeren docent-onderzoekers vanuit het lectoraat in het onderwijs. Op die manier vindt goede kruisbestuiving plaats.

Het lectoraat vervult een actieve rol bij de invulling van EBM binnen AVM en het curriculum. Zij bepaalt voor een groot deel de inhoud en waarborgt dat het onderwijs op het gebied van EBM actueel is.

Ten slotte stelt het panel vast dat het kenmerk bijdraagt aan het hoge niveau van opgeleide verloskundigen. Het gehele programma 'ademt' EBM.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Schets van de opleiding	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3 Toetsing	22
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	25
Bijzonder kenmerk: Evidence Based Midwifery	27
Eindoordeel over de opleiding	29
Aanbevelingen	31
Bijlagen	33
Bijlage 1 Bezoekprogramma	35
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	37

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Verloskunde en een herbeoordeling van het Bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery van Zuyd Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Zuyd Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en de *NQA Handleiding opleidingsvisitaties 2018*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 6 november 2018. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer prof. dr. C.P.M. van der Vleuten (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. E. Mestdagh BM, MSc, PhD. (domeindeskundige)

Mevrouw F.M. Posthumus (domeindeskundige)

De heer prof. dr. R. de Vos (deskundige Bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery)

Mevrouw Y.C. Arntz (studentlid)

Mevrouw M. Snel BHRM & BEd, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

De drie bestaande bacheloropleidingen Verloskunde in Nederland zijn beoordeeld door eenzelfde panel. Per bezoek neemt een ander studentpanellid deel die onafhankelijk is van de te beoordelen opleiding. Daarnaast is het panel van Verloskunde van Zuyd Hogeschool aangevuld met een panellid met expertise over Evidence Based Midwifery. Het panel heeft dit kenmerk beoordeeld conform de eisen van de NVAO, zoals vastgelegd in het protocol *Bijzondere kenmerken, nadere uitwerking* (NVAO, juli 2017).

Bij de aanvraag heeft de instelling een zelfevaluatie-rapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van de *NQA-handleiding 2018*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 10 januari 2019

Panelvoorzitter

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, sweeping loop on the left and a more complex, scribbled structure on the right.

prof. dr. C.P.M. van der Vleuten

Lead-auditor

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'S' at the beginning, followed by the name 'Snel' in a cursive script, and a long horizontal line extending to the right.

M. Snel BHRM & BEd

Schets van de opleiding

De opleiding Verloskunde van de faculteit Gezondheidszorg van Zuyd Hogeschool vormt samen met het lectoraat Midwifery Science en de contractactiviteiten van Leven Lang Leren (voor verloskundigen) de Academie Verloskunde Maastricht (AVM). De AVM is gehuisvest in het universiteitsgebouw in Maastricht, direct naast de Faculty of Health, Medicine and Life Sciences van de Universiteit Maastricht. Hier zijn optimale contacten met verwante disciplines mogelijk. Daarnaast biedt de huisvesting op deze locatie de studenten van de AVM uitstekende faciliteiten voor het vaardighedenonderwijs en studiefaciliteiten (universitaire bibliotheek en studielandschap).

De vierjarige voltijdopleiding kent een omvang van 240 studiepunten. Voor de opleiding geldt een numerus fixus. Jaarlijks worden maximaal 60 studenten tot de opleiding toegelaten. Om in aanmerking te komen, moet de student aan algemene toelatingseisen voldoen (dit zijn relevante diploma-eisen) en aan aanvullende eisen (selectieprocedure bij AVM). In de selectieprocedure wordt beoogd de student als een verloskundige in spé te selecteren.

De AVM kent een rijke historie die meer dan 100 jaar teruggaat. De AVM is daar trots op. Deze geschiedenis wordt verteld en rijkelijk tentoongesteld over de afdeling.

De AVM is ook trots op haar huidige kwaliteit. Studenten en docenten stralen dat uit. De studentwaardering heeft al meerdere jaren op een rij geleid tot het predicaat 'topopleiding' (*Keuzegids Hoger Onderwijs*, afgelopen jaren). Docenten van de opleiding zijn actief betrokken bij het lectoraat Midwifery Science en de contractactiviteiten van Leven Lang Leren. Daarmee zijn zij bij alle elementen van het kenniscentrum Verloskunde betrokken en in staat om een optimale verbinding tussen onderwijs (docentschap), onderzoek (lectoraat) en het werkveld te bieden. Het lectoraat Midwifery Science is in 2014 beoordeeld als 'excellent'.

Ten slotte kijkt de opleiding met trots vooruit naar de toekomst. Hiervoor heeft de AVM overtuigende ambities geformuleerd, waar de AVM ook trots op is. Deze ambities (zie ook standaard 1) valt samen met de missie van de opleiding:

"Creating the future of midwifery"

Ontwikkelperspectief

Sinds de laatste visitatie in 2012 heeft de AVM haar curriculum ingrijpend gewijzigd om mee te bewegen in wat de veranderende geboortezorg van de 'verloskundige van de toekomst' verwacht. Meer klinische verloskunde in het basiscurriculum zonder in te leveren op de gedegen voorbereiding op het werken in de zelfstandige verloskundige praktijk, terwijl het curriculum toch studeerbaar moet blijven. Een flinke uitdaging waarbij de AVM, onder meer via het werken met EPA's (Entrustable Professional Activities) en een andere vormgeving van het curriculum, ruimte heeft gevonden om dat te bewerkstelligen. Dit alles heeft geresulteerd in het nieuwe AVM-Curriculum 2015, waarvan in 2018-2019 het laatste jaar geïmplementeerd wordt. In de transitie naar dit nieuwe curriculum heeft de opleiding ook gewerkt met een zogenaamd tussencurriculum: 'Curriculum 2013'. Dit curriculum is het oude curriculum van 2006 waarin, vooruitlopend op de aanpassing voor het Curriculum 2015, de laatste twee studiejaar zijn aangepast om adequaat in te spelen op de behoefte vanuit het werkveld om verloskundigen 'nieuwe stijl' af te leveren.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. De AVM stelt zichzelf als doel studenten op te leiden tot toekomstbestendige verloskundigen die als hoogopgeleide professionals functioneren in de sterk bewegende geboortezorg. In de missie van AVM schuilt het hoge ambitieniveau van de AVM. De AVM werkt aan deze ambitie door, naast het bieden van een opleidingsprogramma, inzichten vanuit het lectoraat en het werkveld mee te nemen. Om toekomstbestendige verloskundigen op te leiden, stelt de AVM acht thema's aan de orde in haar opleiding. De thema's weerspiegelen, naast de eigen ambities, landelijke ontwikkelingen en speerpunten van de hogeschool en betreffen bijvoorbeeld *fysiologische verloskunde*, *evidence based midwifery*, *21st century skills* en *internationalisering, interculturaliteit en diversiteit*. Het is een groot aantal thema's. Het panel constateert dat zij allen goed worden doorleefd.

Het panel concludeert dat de opleiding leerresultaten hanteert die aansluiten op de landelijk relevante kaders, zoals het beroepsprofiel van de KNOV³ (2014) en het door de drie Nederlandse verloskunde-opleidingen opgestelde *Opleidingsprofiel Verloskunde* (2016). De daarin uitgewerkte kwalificaties zijn gerelateerd aan de CanMeds-rollen en aan de Dublin descriptoren. Ook sluit de opleiding aan op de in de AMvB⁴ opgenomen wettelijke (kwantitatieve) eisen en, via navolging van het landelijke beroepsprofiel, op de Europese eisen (*European Directives*, 2013) die gesteld worden aan het beroep verloskundige.

Specifiek voor het nieuwe curriculum heeft de AVM EPA's (Entrustable Professional Activities) uitgewerkt. Deze zijn gebaseerd op de landelijke leeruitkomsten en eveneens gekoppeld aan de CanMeds-rollen. Met deze EPA's biedt de AVM een duurzaam kader voor een meer robuust curriculum. De opleiding heeft de EPA's op zorgvuldige wijze ontwikkeld in samenspraak met het eigen werkveld. De EPA's geven in het nieuwe curriculum richting aan de begeleiding, evaluatie en beoordeling van een VIO (verloskundige in opleiding) tijdens de stage.

Alles overziend, biedt de AVM een krachtig veelomvattend kader dat haar in staat stelt om die toekomstbestendige verloskundige op te leiden. Het panel waardeert dit als goed.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

De AVM leidt studenten op tot toekomstbestendige verloskundigen die als hoogopgeleide professionals functioneren in de geboortezorg. In navolging van landelijke uitgangspunten vervult

³ KNOV: Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen

⁴ AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur

de verloskundige de in het opleidingsprofiel (2016) beschreven CanMEDS-rollen binnen vier taakgebieden: reproductieve zorg, organisatie van zorg, professionalisering van het beroep en wetenschappelijke basis van het beroep. De AVM bereidt VIO's voor op functioneren in het interdisciplinaire veld, zelfverzekerd de dialoog aan kunnen gaan met andere professionals in de geboortezorg en mee kunnen werken aan protocollen.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de AVM komen overeen met de leerresultaten uit het landelijke *Opleidingsprofiel Verloskunde* (LOPV, 2016). Dit profiel is opgesteld door de drie Nederlandse verloskunde-opleidingen en gebaseerd op het *Beroepsprofiel Verloskunde* (2014) van de KNOV. Daarmee is geborgd dat de leerresultaten van de opleiding aansluiten op de internationale kaders voor verloskundige (*European Directives*, 2013) en de landelijke (kwantitatieve) opleidingseisen zoals beschreven in de AMvB en waarin bijvoorbeeld minimaal aantal verrichtingen is opgenomen en hoeveel studiepunten de student moet verwerven in een bepaalde setting.

Voor het nieuwe curriculum heeft de opleiding EPA's uitgewerkt. Dit is een uitvoerige exercitie gebleken die de AVM zorgvuldig en vanuit een eigen overtuiging heeft opgepakt. De EPA's zijn kritische beroepsactiviteiten die concreet aangeven wat er van een verloskundige wordt verwacht. Per EPA zijn handelingscriteria geformuleerd die gekoppeld zijn aan de CanMeds-rollen. De inhoud van de EPA's sluiten aan op de landelijke uitgangspunten.

De EPA's samen laten zien wat nodig is om het beroep van verloskundige in de volle breedte uit te kunnen oefenen. Daarbij zijn ze herkenbaar voor andere aansluitende medische opleidingen, waaronder de opleiding tot gynaecoloog en kunnen ontwikkelingen relatief makkelijk in de EPA's worden opgenomen. De AVM heeft de EPA's afgestemd met vertegenwoordigers uit het eigen werkveld en andere partners in haar netwerk waaronder SOV⁵ en KNOV.

Het panel stelt vast dat de EPA's op adequate wijze zijn opgesteld. Ze bieden een goed houvast voor een robuust curriculum.

Profilering AVM, kenniscentrum Verloskunde

De AVM profileert zich als Kenniscentrum Verloskunde dat naast het bieden van een actueel onderwijsprogramma bestaat uit een lectoraat Midwifery Science en een centrum voor contractactiviteiten in het kader van Leven Lang Leren. Vanuit de synergie tussen onderwijs, onderzoek en werkveld is gewaarborgd dat actuele kennis wordt ingebracht in het programma. Dit komt onder meer tot uiting in de leerlijn Evidence Based Midwifery (EBM).

De acht thema's weerspiegelen actuele ontwikkelingen die centraal staan in het programma. Deze thema's zijn, evenals de EPA's, afgestemd op het werkveld. Actuele inzichten worden verder verkregen via het lectoraat Midwifery Science. Docenten en studenten van de opleiding zijn betrokken bij onderzoeken van dit lectoraat, dat sterk bijdraagt aan het onderwijs binnen de leerlijn EBM waar de opleiding het gelijknamige bijzonder kenmerk voor heeft (zie ook standaard 2 en het hoofdstuk Bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery).

⁵ SOV: Samenwerkende Opleidingen Verloskunde

Alles overziend, gaat de AVM uit van een overtuigende sterk doordachte visie over het beroep die zij heeft vertaald naar uitgangspunten en thema's waarmee zij concreet die toekomstbestendige verloskundige beoogt op te leiden.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. Het panel concludeert dat de opleiding een ambitieus en rijk programma aanbiedt aan studenten dat uitgaat van de leeruitkomsten die landelijk zijn vastgesteld. Via EPA's ontwikkelen de studenten de nodige kennis en vaardigheden in de praktijk. De wijze waarop dit gebeurt, waardeert het panel zeer. De samenhang tussen theorieonderwijs, vaardigheidsonderwijs en stages als ook de relatie met Evidence Based Midwifery (via onder meer het lectoraat Midwifery Science), de interdisciplinaire praktijksetting (via Community of Practice; CoP) en de mate waarin zelfregie vanuit de student wordt verwacht, maken de ontwikkeling van de student tot bekwaam zelfstandig professional goed mogelijk. De studentbegeleiding sluit hierop aan door aandacht te hebben voor zelfregie bij de student (ruimte te geven) en door vinger aan de pols te houden met het oog op de beoogde leeruitkomsten.

Het panel stelt verder vast dat de thema's van de AVM herkenbaar in het programma aan bod komen. Hiermee, alsmede via de EPA's en de CoP's die de AVM rijk is, biedt de AVM studenten een actueel programma aan waarmee zij werkelijk toekomstbestendige verloskundigen opleidt. Dit alles wordt verzorgd en ontwikkeld door een bevlogen, betrokken en trots docententeam dat over passende kwalificaties en inzichten beschikt. Inzichten worden mede verkregen vanuit het lectoraat Midwifery Science waarin docenten van de opleiding ook participeren. Dit draagt mede bij aan het kwalitatief hoogwaardig programma.

Onderbouwing

Programma

Inhoudelijke opbouw van het programma

De leeruitkomsten en de vier taakgebieden (*Opleidingsprofiel Verloskunde*, 2016), evenals de landelijk geformuleerde kennisbasis (*body of knowledge and skills*) vormen de basis voor de uitwerking van de verschillende programmaonderdelen. Het panel heeft verschillende modules bekeken waaruit dit blijkt. Daarnaast bieden de EPA's, gebaseerd op de landelijke uitgangspunten, concreet houvast voor het leer- en ontwikkelproces van de student.

Elk jaar is opgedeeld in 4 blokken van 10 weken. In elk blok wordt het continuüm zwangerschap t/m kraambed behandeld. In een blok wordt dit vanuit verschillend perspectief behandeld, bijvoorbeeld: 'zorgverlening vanuit cliëntperspectief' of 'lifestyle'. Tijdens een onderwijsblok volgen studenten verschillende modules die bestaan uit kennisvakken (bijvoorbeeld anatomie, fysiologie of psychologie), vaardigheidsonderwijs (oefenen van verrichtingen: partus, episiotomie,

hechten) en praktijkgerichte opdrachten waarmee de VIO kennis en vaardigheden in samenhang ontwikkelt. Daarnaast loopt de student stages. Het curriculum bestaat voor 40 procent uit stages. In het begin van de studie volgt de student meer onderwijs op school en naarmate het programma vordert, neemt het aantal stages (de duur ervan) toe. De student loopt een bepaald aantal uren stage in de eerstelijns zorg en in de kliniek. Dit is conform de wettelijke eisen die hiervoor gelden.

Weeknr.	Propedeuse	Cursusjaar 2	Cursusjaar 3			Cursusjaar 4		
36	Blok 1	Blok 5	Blok 10.1	Blok 11.1	Blok 9.1 minor	Blok 13.1	Blok 13.1	Blok 14.1
37			te lijn	kliniek	minor	te lijn	te lijn	kliniek
38			te lijn	kliniek	minor	te lijn	te lijn	kliniek
39			te lijn	kliniek	minor	te lijn	te lijn	kliniek
40			te lijn	kliniek	minor	te lijn	te lijn	kliniek
41			te lijn	kliniek	minor	te lijn	te lijn	kliniek
42	<i>Herfstvakantie</i>	<i>Herfstvakantie</i>	<i>Herfstvakantie</i>	<i>Herfstvakantie</i>	<i>Herfstvakantie</i>	te lijn	te lijn	kliniek
43	kliniek kliniek <i>Herfstvakantie</i>		te lijn	<i>Herfstvakantie</i>	minor	<i>Herfstvakantie</i>	<i>Herfstvakantie</i>	<i>Herfstvakantie</i>
44			te lijn	kliniek	minor	Blok 13.2	Blok 14.2	Blok 13.2
45			te lijn	kliniek	minor	te lijn	te lijn	te lijn
46			te lijn	kliniek	minor	te lijn	kliniek	te lijn
47	Blok 2	Blok 6	Blok 9.2 minor	Blok 10.2	Blok 11.2	te lijn	kliniek	te lijn
48			minor	te lijn	kliniek	te lijn	kliniek	te lijn
49			minor	te lijn	kliniek	te lijn	kliniek	te lijn
50	te lijn te lijn		minor	te lijn	kliniek	<i>vakantie</i>	kliniek	te lijn
51			minor	te lijn	<i>vakantie</i>	Blok 14.3	Blok 13.3	Blok 13.3
52	<i>Kerstvakantie</i>	<i>Kerstvakantie</i>	<i>Kerstvakantie</i>	<i>vakantie</i>	<i>vakantie</i>	kliniek	<i>vakantie flex</i>	<i>vakantie flex</i>
1	<i>Kerstvakantie</i>	<i>Kerstvakantie</i>	<i>Kerstvakantie</i>	<i>vakantie</i>	kliniek	kliniek	<i>vakantie flex</i>	<i>vakantie flex</i>
2			minor	te lijn	kliniek	kliniek	te lijn	te lijn
3			minor	te lijn	kliniek	kliniek	te lijn	te lijn
4			minor	te lijn	kliniek	kliniek	te lijn	te lijn
5			minor	te lijn	kliniek	kliniek	te lijn	te lijn
6			minor	te lijn	kliniek	kliniek	te lijn	te lijn
7	Blok 3	Blok 7	Blok 10.3	Blok 12.1	Blok 15 thezis			
8		te lijn kliniek	te lijn		thezis			
9		te lijn kliniek	te lijn		thezis			
10	<i>Caraval</i>	te lijn kliniek	te lijn	<i>Caraval</i>	thezis			
11		te lijn kliniek	te lijn		thezis			
12		<i>vakantie</i>	te lijn		thezis			
13		kliniek te lijn	te lijn		thezis			
14		kliniek te lijn	te lijn		thezis			
15		kliniek te lijn	te lijn		thezis			
16		kliniek te lijn	te lijn		thezis			
17		kliniek te lijn	<i>vakantie</i>		thezis			
18	Blok 4 <i>meivakantie</i>	Blok 8 <i>meivakantie</i>	Blok 12.2 <i>vakantie</i>	Blok 11.3	Blok 16 eindstage te lijn			
19				kliniek	eindstage te lijn			
20				kliniek	eindstage te lijn			
21				kliniek	eindstage te lijn			
22				kliniek	eindstage te lijn			
23	te lijnstage			kliniek	eindstage te lijn			
24	te lijnstage			kliniek	eindstage te lijn			
25	te lijnstage			kliniek	eindstage te lijn			
26	te lijnstage			kliniek	eindstage te lijn			
27				kliniek	<i>vakantie</i>			
28				<i>vakantie</i>	Beëdiging 12-7			
29	<i>herkansing theorie prop. fase</i>	<i>Zomervakantie t/m week 35</i>	<i>Zomervakantie t/m week 35</i>	<i>Zomervakantie t/m week 35</i>	<i>Zomervakantie t/m week 35</i>			
30								
31								
32								
33								
34								
35		<i>herkansing theorie postprop. fase</i>	<i>herkansing theorie postprop. fase</i>	<i>herkansing theorie postprop. fase</i>	<i>herkansing theorie postprop. fase</i>			
36	start studiejaar 2019/2020							

Kennis- en vaardighedenonderwijs hangen met elkaar samen en met de stages. Studenten passen kennis toe in het vaardighedenonderwijs, dat bestaat uit trainingen waarin studenten specifieke handelingen op elkaar, op poppen en/of modellen leren. Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over drie vaardighedenlokalen waar materialen zijn om de meest prominente verrichtingen te oefenen. Deze voorzieningen zijn aldus het panel cruciaal voor het aanleren van de beroepsvaardigheden en toereikend voor de opleiding, zo blijkt uit het gesprek met de studenten. Bepaalde verrichtingen worden ook beoordeeld. Een positieve beoordeling geldt als voorwaarde voor sommige stages. Vervolgens gaan studenten in de praktijk tijdens de stages de verworven vaardigheden toepassen. Deze opbouw waardeert het panel als positief.

Studenten maken vanaf blok 1 in jaar 1 kennis met de praktijk. Dit gebeurt via twee korte stages van een week, in zowel de eerste lijn als in de kliniek. Naast een blik in de praktijk maakt de

student kennis met het beroep en wat daarbij komt kijken. Gedurende het programma bouwen de stages op naar stages waaraan complexere opdrachten (of specifieke - wettelijk bepaald minimum aantal - verrichtingen) zijn gekoppeld. Ook komen studenten in aanraking met de interdisciplinaire werksetting. Dit heeft de opleiding geborgd via de CoP's (Communities of Practice) waar iedere student ten minste één keer in stageloopt (vanaf jaar 2).

De stages in jaar 1 worden summatief beoordeeld. Het portfolio van de student staat dan centraal in een assessment (zie verder standaard 3). Het betreft een beoordeling van professioneel gedrag. Ook maakt de student in jaar 1 een start met het doen van voorstellen voor nieuwe manieren van handelen op basis van EBM, wensen van cliënten en ervaringen. De eindstage van tien weken in jaar 4 wordt ook summatief beoordeeld. De overige stages allemaal formatief. In de praktijkstage in jaar 4 moet de VIO laten zien als zelfstandig verloskundige te kunnen handelen vanuit een persoonlijke verloskundige deskundigheid en visie en vanuit de wensen van de cliënt.

Community of Practice

De AVM beschikt over vier CoP's in de regio's Heerlen, Nijmegen, Roermond en Uden en is voornemens het aantal uit te breiden. De CoP biedt de student een rijke leeromgeving doordat de CoP wordt gevormd door AVM, een ziekenhuis en omliggende eerstelijns verloskundige-praktijken. In de CoP komen interprofessioneel werken, onderwijs en onderzoek samen. Via een stuurgroep worden afspraken gemaakt die contractueel zijn vastgelegd. Via een werkgroep worden concrete onderwijs- en onderzoeksactiviteiten vormgegeven binnen de CoP. Het lectoraat Midwifery Science is hierbij betrokken. In drie van vier CoP's werken studenten - mede onder begeleiding van het lectoraat - aan een Critical Appraised Topic (CAT) of Patiënt-Intervention-Comparison-Outcome (PICO). Het panel stelt vast dat de CoP conceptueel nog in ontwikkeling is en per regio verschillend wordt ingevuld. Zij constateert dat de student in de CoP in aanraking komt met verschillende zorgdisciplines (zoals verloskundigen, fysiotherapeuten, gynaecologen, verpleegkundigen en andere artsen), praktijken en inzichten. Dit maakt stage lopen binnen de CoP bijzonder waardevol. Het panel heeft eveneens begrepen dat de CoP's verder ontwikkeld worden, door deze meer te gebruiken voor het genereren van onderzoeksvragen. Dit gebeurt dan via het lectoraat Midwifery Science.

Persoonlijke ontwikkeling als VIO

De persoonlijke ontwikkeling van de VIO is, naast de ontwikkeling van de beroepsvaardigheden, heel belangrijk. Dit is kenmerkend voor alle verloskunde-opleidingen. Studenten geven aan: "Je moet het bij de start al in je hebben om verloskundige te worden." De opleiding besteedt hier ook aandacht aan bij de intake- en selectieprocedure. De opleiding doet dit naar het oordeel van het panel zorgvuldig en met de inzet van passende beoordelingsinstrumenten waarmee de juiste persoonlijkheid en motivatie worden nagegaan. Een individueel vragengesprek en een gesprek met een simulatiepatiënt maken tevens onderdeel uit van de intake. Vervolgens besteedt de AVM in het programma - vanaf de start - via het portfolio (SLB) en de stages (via het systeem AVMS) aandacht aan de ontwikkeling van de VIO.

AVMS

Het systeem AVMS, dat oorspronkelijk een stageroosteringsysteem betrof, dient verschillende doelen. In de basis maakt het de verdeling van stageplaatsen duidelijk. Studenten schrijven zich in op stageplekken die vervolgens via loting worden toegewezen. In het systeem wordt bijgehouden wie waar stageloopt en hoe zich dit verhoudt tot de variatie die er vanuit de gestelde eisen moet zijn (klinisch versus eerste lijn). AVMS is doorontwikkeld tot een portfolio-achtig

systeem. Studenten verantwoorden hun persoonlijk beroepsmatige ontwikkeling in dit systeem. Via verschillende formulieren houden studenten hun ontwikkeling bij. Via de formulieren is er sprake van een bepaalde sturing op de verrichtingen die de VIO zich eigen moet maken en de eisen die daarvoor gelden. Zo wordt een bepaalde ontwikkeling en kwaliteit geborgd. Voorafgaand aan een stage leveren studenten een startformulier in waarin de stageleerdoelen staan. Via logboekformulieren (verschillende voor verloskundige praktijk en klinische setting) houdt de VIO haar werkzaamheden en ontwikkeling bij. Daarnaast zijn er consultformulieren, syntheseformulieren, evaluatieverslagen en beoordelingsformulieren. Vanaf jaar 2 dient de student ook partusverslagen in. De student zorgt ervoor dat de formulieren, met de nodige feedback, evaluatie en handtekeningen vanuit de stagebegeleiding, in het systeem komen. Op deze manier heeft de opleiding (evenals de student) goed zicht op de ontwikkeling van de beroepsvaardigheden. Het panel stelt vast dat de EPA's hierbij houvast geven. Studenten geven verder aan dat zij een toename van complexiteit ervaren naarmate het programma vordert. In jaar 1 krijgen zij meer handvatten (sturing). Vervolgens worden zij zelf meer verantwoordelijk voor het pakken van leermomenten.

Portfolio

De VIO is zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van het digitaal portfolio waarin zij de competentieontwikkeling zichtbaar maakt. Onderdeel van het portfolio is reflectie op de competentieontwikkeling. Studenten zorgen ervoor dat verschillende formulieren uit AVMS worden geüpload in het portfolio-systeem. Daarnaast schrijven zij ontwikkelverslagen. Het portfolio biedt houvast voor de studieloopbaanbegeleider van de VIO die het portfolio meermaals formatief beoordeelt en op twee momenten summatief (jaar 1 en 4).

Studenten geven aan dat zij zich piloot voelen van hun eigen leerproces. In het portfolio maken zij hun persoonlijke ontwikkeling zichtbaar. Daarvoor moeten ze zichtbaar maken hoe ze aan de eigen competenties werken en deze ontwikkelen. Studenten maken duidelijk dat het portfolio vooral in de eerste twee studiejaren op de voorgrond staat en het AVMS systeem vanaf jaar 3, met de grote stages, een belangrijk instrument is (naast het portfolio).

Profileringsruimte

In het kader van de persoonlijke ontwikkeling en de zelfregie van de student daarover biedt het programma de VIO profileringsruimte die de student naar eigen wens kan invullen. In het curriculum 2015 betreft dit de minorruimte (15 EC). Studenten kunnen de minor gebruiken om stage te lopen bij het lectoraat Midwifery Science of om een periode naar het buitenland te gaan in het kader van het project Young Professionals Overseas. Ook kunnen studenten kiezen uit het minoraanbod van Zuyd Hogeschool. In het oude curriculum konden studenten via keuzeonderwijs specifieke profilering in hun curriculum aanbrengen.

Studenten hebben ook de mogelijkheid om stage te lopen in het buitenland. Dit kan in Schotland (Aberdeen), Ierland (Dublin) en Amerika (Michigan, Ann Arbor). Wanneer studenten dat willen, moeten ze hierop solliciteren. Afhankelijk van het blok gaan er gemiddeld tien studenten per jaar naar het buitenland. Er komen ook studenten van de betreffende buitenlandlocaties naar de AVM. Deze studenten lopen dan stage waar Engels gesproken wordt. De buitenlandstage past goed binnen het thema 'internationalisering, interculturaliteit en diversiteit' (één van de acht thema's, standaard 1). Aan dit thema wordt verder aandacht besteed door verloskundigen zicht te geven op diversiteit en culturele verschillen en veranderingen in het beroep (nationaal en internationaal).

Voor studenten die bovengemiddeld op het gebied van onderzoek en EBM presteren, is er de mogelijkheid om te participeren in het *honours* programma van Universiteit Maastricht. Hoewel studenten hier niet heel duidelijk van op de hoogte zijn, worden zij via mails hierop geattendeerd. Zij moeten hier vervolgens solliciteren. Per jaar worden circa vier studenten toegelaten tot dit programma.

Vormgeving van het programma

Het panel ziet de authentieke praktijk als een rode draad terugkomen in het programma. Via probleemgestuurd onderwijs ontwikkelt de VIO hierbinnen de nodige kennis en vaardigheden. Een andere is de leerlijn Evidence Based Midwifery en ten slotte beschouwt het panel de aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling en begeleiding als een belangrijk houvast voor de studenten. De verschillende elementen hangen heel nadrukkelijk met elkaar samen. Voor de vormgeving van het programma gaat de opleiding uit van een aantal 'rode draden', te weten de acht thema's: professionele ontwikkeling, communicatie, EBM, internationalisering en (culturele) diversiteit, IPE, ondernemendheid & E-Health, SLB/portfolio, stage, en vaardigheden.

Probleemgestuurd onderwijs

AVM gaat uit van probleemgestuurd onderwijs (PGO) voor de inrichting van het curriculum. Hierin staat een (authentieke) praktijksituatie centraal. Via handelen in een praktijksituatie moet de student laten zien over de nodige kennis en vaardigheden te beschikken. Binnen een blok is er overwegend sprake van koppeling tussen vaardigheden- en theorieonderwijs. De student volgt binnenschools vaardigheidsonderwijs om voorbereid te zijn op het buitenschoolse onderwijs. Naast de praktijkgerichte leeromgeving is de verbinding tussen onderwijs en onderzoek een belangrijk kenmerk van de opleiding. In het onderwijs dat deel uitmaakt van de leerlijn Evidence Based Midwifery is van deze verbinding concreet sprake.

Evidence Based Midwifery – lectoraat Midwifery Science

Via de leerlijn Evidence Based Midwifery volgen studenten een concreet programma waarin de verbinding wordt gelegd tussen onderzoek en onderwijs. De inhoud van het onderwijs in deze leerlijn wordt voor een groot deel bepaald door het lectoraat Midwifery Science. Het panel heeft begrepen dat het onderwijs in de leerlijn EBM in het oude curriculum (2013 en daarvoor) wat meer theoretisch van aard was. In het nieuwe curriculum ziet het panel dat er sprake is van een duidelijke integratie tussen onderzoek en praktijk en tussen de drie pijlers van EBM. Dat is goed uitgewerkt. Daarbij herkent het panel een opbouw in de ontwikkeling van specifieke onderzoeksvaardigheden die relevant zijn voor de verloskundige. In jaar 1 is nadrukkelijk aandacht voor het begrip van EBM en voor *shared decision making*. Ook werken studenten aan een CAT (Critical Appraised Topic). Dit is gekoppeld aan de stageopdracht bij een CoP, waardoor nog niet alle studenten aan een CAT werken (omdat studenten op verschillende plekken / CoP's zitten). Dit is wel het ideaal van de opleiding, zo geeft zij in gesprekken aan. Het panel waardeert dit als vooruitstrevend. In het tweede jaar bouwen opdrachten hierop voort en gaan de VIO's de handvatten in praktijk brengen met verloskundig klinisch redeneren. Studenten krijgen steeds meer handvatten, zo maken zij duidelijk. Vervolgens moeten zij EBM laten zien in de praktijk. Studenten hebben voorafgaand aan een stage workshops gericht op klinisch redeneren gevolgd. Zij worden geacht dit in de stages in jaar 3 en 4 te laten zien, evenals analytisch redeneren en (ziekte)script werken. Studenten doen dit veelal in onderzoeksgroepen en onder begeleiding van het lectoraat. In een onderzoeksgroep werken studenten aan een

lopend onderzoek van het lectoraat waarvoor zij kwantitatief en/ of kwalitatief onderzoek verrichten.

Studentbegeleiding

Het portfolio dient als instrument voor de studentbegeleiding. Het geeft de student en haar studieloopbaanbegeleider (SLB'er) houvast. De studieloopbaanbegeleiding is opgenomen in het curriculum en kent twee lagen: regulier en individueel. De reguliere begeleiding bestaat uit begeleidingsactiviteiten voor groepen VIO's: plenaire bijeenkomsten en supervisie-intervisiebijeenkomsten. Daarnaast zijn er regelmatig individuele gesprekken tussen de SLB'er en de VIO waarin onder meer de persoonlijke ontwikkeling en professioneel gedrag en ontwikkeling aan de orde komen. Studenten geven aan dat zij veel aandacht ervaren voor hun welzijn. Ook ervaren zij een opbouw in de begeleiding van meer gestuurd naar vraaggericht. Zo heeft een VIO in jaar 1 om de 5 weken contact met haar SLB'er. De frequentie wordt minder naarmate het programma vordert. Studenten ervaren de hoeveelheid contact in het begin als een warme start. Dit draagt er volgens hen aan bij dat ze hun begeleider en docenten goed weten te vinden, ook later in het programma.

Studeerbaarheid

Het panel stelt vast dat het programma veel inzet vraagt van studenten, die dat overigens niet te veel vinden. Zij vinden de opleiding zwaar, maar goed te doen. Dit blijkt het gesprek met studenten en ook uit de verschillende evaluaties. Studenten geven hierbij aan dat een juiste motivatie en discipline nodig is. Hier heeft de opleiding bij de start (instroomprocedure) en in de studiebegeleiding goed aandacht voor. Studenten die desondanks toch uitvallen, vallen meestal uit vanwege persoonlijke vraagstukken. Soms is een tussenjaar een oplossing om hiermee om te gaan en vervolgens de draad weer op te pakken en soms is er het besef dat ze de verantwoordelijkheid die ze hebben vanaf dag 1 als afgestudeerd verloskundige niet willen hebben. Het panel begrijpt dat een dergelijk besef pas laat in de opleiding komt en dat dit daarom lastig is te tackelen voor de opleiding. De opleiding heeft in de ogen van het panel goed aandacht voor de motivatie en studeerbaarheid bij de instroom, in de studentbegeleidingsgesprekken en in de evaluaties die continu plaatsvinden.

Docenten

Studenten worden vakinhoudelijk begeleid door hun docenten. Hierover zijn studenten zeer tevreden en enthousiast. Studenten ervaren docenten als een voorbeeld, kundig en persoonlijk. Het panel stelt mede op basis van cv-gegevens vast dat de kwaliteit van het docententeam overtuigend is. Docenten staan dicht bij de studenten en dragen de opleidingsambitie waar zij voor staan ten volle uit. De academie heeft hier ook in geïnvesteerd, om ervoor te zorgen dat de juiste persoon op de juiste plek zit. Docenten voelen dat dit het geval is en dat levert een positieve energie op. De structuur van de opleiding draagt ook bij aan een inspirerende dynamiek. Zo participeren alle docenten, in meer of mindere mate, naast hun docentschap in het lectoraat Midwifery Science en in het contractonderwijs voor Leven Lang Leren. Voorts kennen docenten studenten allemaal bij naam, dat waarderen studenten als positief. Zij zijn tevreden over de korte lijntjes die zij met hun docenten hebben en de betrokkenheid die zij van hen ervaren. Een klein aandachtspunt betreft dat studenten vinden dat de onderlinge afstemming tussen docenten (de communicatie op de achtergrond) soms beter kan.

Alles overziend, stelt het panel vast, dat hoewel het nieuwe curriculum (2015) nog niet ten volle draait de kwaliteit dusdanig overtuigend is, dat het panel deze beoordeelt als goed. De EPA's die centraal staan, de didactische aanpak, de CoP als leeromgeving voor de student en de inhoud van de EBM-lijn vindt het panel goed neergezet. Met EBM loopt de opleiding in de ogen van het panel voorop op het werkveld dat nog meer rolmodellen kan hebben die EBM uitdragen. Binnen de leeromgeving hebben studenten goed zicht op hun ontwikkeling en wat er van hen verwacht wordt. Docenten monitoren deze ontwikkeling zorgvuldig en kijken hoe ze het leerproces efficiënter kunnen inrichten. Daarbij denken zij aan het inzetten van meer formatieve leermomenten om zo meer druk bij studenten weg te halen. Dit zou niet betekenen dat er niet wordt meegekeken met studenten. Dat de docenten en de praktijk meekijken met de ontwikkeling van de student blijft. Het panel waardeert dit als goed vormgegeven. Daarbij vindt het panel de kwaliteit van het team overtuigend en heeft het panel kunnen vaststellen dat het proces van de vernieuwing op zorgvuldige wijze gebeurt, met veel aandacht voor evaluatie van de kwaliteit. Daarbij zijn VIO's, docenten en het werkveld actief betrokken. Docenten evalueren bijvoorbeeld op blokniveau en overstijgend op leerlijnniveau de effectiviteit van het onderwijs.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. Het systeem van toetsing is solide. Het toetsbeleid past bij de visie op het onderwijs en heeft aandacht voor zorgvuldige uitvoering van de toetsing en beoordeling. De uitwerking naar het toetsprogramma is op orde. De toetsvormen passen bij het karakter van de betreffende onderwijseenheden en inhoudelijk komen de diepgang en oriëntatie van de toetsen overeen met de (leer)doelen van een opdracht. Dit vertegenwoordigt in de ogen van het panel een goede kwaliteit. Ook is het panel tevreden over de wijze waarop (formatieve) toetsing aanzet tot leren. De uitvoering van de beoordeling geschiedt volgens het panel eveneens op adequate wijze. Over de hele linie ziet het panel dat de docenten voldoende kritisch zijn. Vooral op de beroepsspecifieke elementen vindt het panel dit overtuigend. Het panel herkent een verandering in de toetsing en beoordeling van het afstuderen in het nieuwe curriculum. Hierin zal de opleiding een duidelijkere blik op onderzoek in het afstuderen hebben. Dit is in lijn met de EBM-lijn die in het nieuwe curriculum scherper is aangezet. Het panel concludeert ten slotte dat de examencommissie haar rol voldoende vervult en dat de toetscommissie een adequate rol vervult in de borging van de toetskwaliteit. Het panel concludeert dat de processen gericht op borging van de kwaliteit en het (eind)niveau allemaal adequaat zijn ingericht (met de inzet van vier-ogen en kalibratiesessies) en worden uitgevoerd door gekwalificeerde personen.

Onderbouwing

Toetssysteem

In het Toetsplan heeft de AVM uiteengezet hoe de toetsing is vormgegeven en welke uitgangspunten daarbij leidend zijn. De toetsing van AVM berust op het beleid van Zuyd Hogeschool. De toetsing is summatief met een selecterende en beslissende functie of formatief gericht op het leveren van een bijdrage aan het ontwikkelproces van de student en duurzaam gericht op het stimuleren van leren voor de langere termijn. Centraal in het systeem van toetsing staan de beoogde leerresultaten (activiteiten) en de leerdoelen die daarvan zijn afgeleid. In handleidingen is opgenomen op welke wijze er getoetst wordt en welke criteria daarbij gelden.

Het panel stelt vast dat de opleiding een variatie aan toetsvormen inzet, waaronder kennis- en competentietoetsen, vaardigheidstentamens, voortgangstoetsen (landelijk), portfoliotoetsing, criterium gerichte interviews en stage-evaluaties. Het panel stelt vast dat de toetsing aansluit op de huidige vormgeving van het onderwijs, namelijk met een variëteit in summatieve en formatieve toetsing. Daarbij maakt de opleiding in het begin van het programma meer gebruik van kennis- en vaardigheidentoetsen en staat, naarmate het programma vordert, de integrale toepassing van vaardigheden en kennis meer centraal in de toetsing (stages, minor, afstuderen).

Studenten werken ook in groepsopdrachten (PGO). In de beoordelingssystematiek is expliciet aandacht voor de beoordeling van individuele prestaties en samenwerken.

Het panel stelt daarbij vast dat de opleiding in het nieuwe curriculum (2015) duidelijker aandacht heeft voor toetsing van onderzoek (EBM). Studenten maken bijvoorbeeld een CAT (met behulp van een PICO). Ook stellen zij een literatuurreview op waarvoor zij onder andere PubMed raadplegen.

In de opleiding neemt de formatieve toetsing een belangrijke plek in. Dit sluit aan op de onderwijsprincipes die centraal staan in het vernieuwde curriculum. In de postpropedeutische fase beoordeelt de SLB'er de stages formatief op basis van het portfolio. De VIO gaat met de feedback verder aan de slag met de leerpunten die uit deze beoordelingsmomenten voortvloeien. Met deze aanpak stimuleert de opleiding het leren bij studenten (duurzame toetsing). De voortgangstoetsen worden gedurende de eerste drie jaar eveneens formatief ingezet. Het eindniveau van kenniselementen staat hierin centraal. De uitkomsten geven de opleiding een beeld over het kennisniveau bij studenten. Deze worden gebruikt in landelijke evaluaties van verloskunde-opleidingen. Het geeft een beeld over zwakke of blinde plekken. In jaar 4 wordt deze toets summatief ingezet.

Studenten zijn tevreden over de toetsing. Zij geven aan dat voor hen helder is wat er van het wordt verwacht. Ze weten waar ze aan toe zijn en waar ze op worden beoordeeld. Eerste- en tweedejaars studenten geven daarbij aan dat ze voor de eerste bloktoetsen een proeftoets ontvangen die helder maakt wat ze kunnen verwachten.

Toetsing van het eindniveau

Afstuderen wordt gezien als het ultieme bewijs van bekwaamheid voor het beroep. Met het afronden van alle elementen die het afstuderen omvatten, is de VIO verloskundige startklaar om als zelfstandig verloskundige te werken. Studenten bouwen gedurende de afstudeerfase een afstudeerdossier op met bewijsmateriaal over de competentiebeheersing. Zowel in het oude als in het nieuwe curriculum wordt het eindniveau middels een mix aan toetsvormen en eindproducten getoetst. Studenten leveren per studiegroep een bachelorthesis aan. Dit groepsproduct wordt beoordeeld. Aanvullend vindt een peer assessment en een individuele beoordeling plaats. De individuele beoordeling geschiedt op basis van een individueel reflectieverlag individueel assessment (mondeling) waarbij inzicht in het groepsproduct en de individuele bijdrage van de VIO wordt beoordeeld door twee assessoren. Ook bij de beoordeling van de bachelorthesis in het nieuwe Curriculum 2015, eveneens een groepsproduct, wordt de individuele bijdrage van elke VIO zichtbaar en objectiveerbaar doordat er ook hier een individuele beoordeling en een groepsbeoordeling is. In het beoordelingsproces wordt standaard het vier-ogenprincipe gehanteerd. Met de bredere set van beroepsproducten in het afstudeerdossier ziet het panel dat de opleiding een duidelijker beeld heeft van de competenties van de afstudeerders.

Borging kwaliteit toetsing en beoordeling: examencommissie en toetscommissie

De opleiding heeft een examen- en een toetscommissie die de kwaliteit van toetsing en beoordeling borgen. De examencommissie, bestaande uit vijf leden, vertegenwoordigt de nodige expertise om adequaat toezicht te hebben op de kwaliteit van de toetsing en beoordeling van het eindniveau. De examencommissie behandelt specifieke vragen rondom instroom, toetsing en examinering. Verder adviseert de examencommissie over het programma van toetsen. De toetscommissie voert hiervoor verschillende evaluaties uit en adviseert en ondersteunt docenten

mede als het gaat om toetskwaliteit. De examen- en toetscommissies doen dit vanuit de kaders die gesteld zijn in het toetsplan.

Uit het gesprek met vertegenwoordigers van de verschillende commissies heeft het panel vernomen dat bijzondere aandacht uitgaat naar het borgen van de kwaliteit van toetsen in het nieuwe curriculum. Dit gebeurt via evaluaties van toetsen. Analyses daarvan worden besproken met blokcoördinatoren. Ook geven studenten feedback op toetsen. Dit komt bij de blokcoördinatoren terecht die op basis van analyses wijzigingen doorvoeren. Toezicht op kwaliteit en verbeteren daarvan gebeurt volgens het panel op heel zorgvuldige wijze.

Alles overziend, stelt het panel vast dat de opleiding een gedegen toetsbeleid hanteert dat in waardevolle uitgangspunten voorziet om tot adequate toetsing te komen. Er is aandacht voor validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, praktijkgerichtheid en efficiency. In de toetsuitvoering heeft het panel gezien dat deze uitgangspunten in de praktijk gehanteerd worden. Er is sprake van een goede variatie in toetsvormen door het programma heen. Studenten zijn tevreden over de toetsing. Het panel is voorts positief over de wijze waarop de opleiding op eindniveau de competentiebeheersing toetst.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. Het panel concludeert dat de opleiding overtuigend aantoont dat zij toekomstige verloskundige professionals opleidt die na afronding van hun opleiding als zelfstandig verloskundige kunnen beginnen. De afstudeerfase is adequaat ingericht. De resultaten van de verschillende onderdelen laten bij elkaar zien dat studenten de beoogde leerresultaten bereiken. Resultaten weerspiegelen het correcte hbo-bachelorniveau. De gesprekken hebben het panel verder geleerd dat de opleiding enthousiaste, leergierige en actieve verloskundigen opleidt. Het panel heeft tevreden studenten en een tevreden werkveld ontmoet. Verder stelt het panel vast dat de opleiding evolueert naar een uitdagende verloskunde-opleiding waarin er sterke aandacht is voor continu leren via formatieve toetsing. Dit draagt bij aan het opleiden van de verloskundige van de toekomst. Het panel is onder de indruk van de kwaliteit van het team dat een uniforme visie over dat programma uitdraagt. De tevredenheid van de vertegenwoordigers van het werkveld en de afgestudeerden neemt het panel positief mee in haar beoordeling van deze standaard.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft van vijftien afgestudeerden het afstudeerdossier bestudeerd en is van oordeel dat deze dossiers de realisatie van de beoogde leerresultaten tonen. De thesissen die het panel heeft beoordeeld zijn van een voldoende tot goed niveau. Ze vertegenwoordigen het tussencurriculum (2013). De kwaliteit van het onderzoek is goed en bestaat veelal uit kwalitatief onderzoek dat qua onderwerp samenhangt met de minor die de student heeft gekozen. In het nieuwe curriculum wordt de thesis van de minor gescheiden, zodat de student andere accenten in de thesis kan leggen. Zo gaan studenten een systematische review opstellen (uitgebreide vorm van CAT). Het panel kijkt uit naar meer verscheidenheid in onderzoeken: kwantitatief naast kwalitatief onderzoek.

De resultaten van de eindstages laten samen met de thesissen en de beoordelingen een overtuigend beeld achter over de kwaliteit van de studenten. De mate waarin studenten als zelfstandig verloskundige aan de slag kunnen gaan, vindt het panel overtuigend. Resultaten van onderzoek en assessment laten zien dat studenten ook zelfverzekerd de dialoog aan kunnen gaan en mee kunnen werken aan protocollen.

Functioneren afgestudeerden

Naast de indrukken vanuit de afstudeerdossiers heeft het panel ook gesproken met vertegenwoordigers van het werkveld en afgestudeerden. Beide groepen geven aan dat de opleiding goed aansluit. Vertegenwoordigers van het werkveld geven aan dat studenten een goed niveau van inhoudelijke kennis laten zien (in jaar 3 soms al). Ook geven zij aan positief te

zijn over de zelfkritische houding van de opleiding als geheel en de deskundigheid van de docenten.

Afgestudeerden zijn eveneens positief over de opleiding. Zij krijgen de bagage mee om vanaf dag 1 als zelfstandig verloskundige te starten en hebben geleerd hoe zij zich als professioneel verloskundige verder kunnen ontwikkelen in de praktijk. Alumni geven aan dat ze zijn klaargestoomd door de opleiding voor de verantwoordelijkheid die ze moeten dragen. Daarbij hebben zij geleerd hoe daarmee om te gaan.

Op grond van de aangetroffen kwaliteit beoordeelt het panel deze standaard als goed. De tevredenheid van de vertegenwoordigers van het werkveld en de afgestudeerden neemt het panel positief mee in haar beoordeling van deze standaard.

Bijzonder kenmerk: Evidence Based Midwifery

De AVM beschikt over het bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery (EBM). Met de visitatie van de bacheloropleiding heeft het panel opnieuw naar de kwaliteit van dit kenmerk gekeken. Het panel heeft kunnen vaststellen dat in de opleiding sprake is van EBM. Dit zit in de vier standaarden en is overtuigend onderscheidend. Het panel beoordeelt dit kenmerk daarom als **positief**.

Het panel heeft kunnen vaststellen dat de opleiding voldoet aan de drie gestelde criteria voor een bijzonder kenmerk (NVAO, juli 2017). Dit zijn:

Criterium 1 Onderscheidend karakter

Het te beoordelen kenmerk is onderscheidend voor de opleiding in relatie tot relevante opleidingen in het Nederlands hoger onderwijs.

Het panel heeft kunnen vaststellen, dat de AVM met EBM een onderscheidende kleur aan haar curriculum aanbrengt. EBM zit weliswaar verweven in het opleidingsprofiel, maar de AVM werkt dit heel nadrukkelijk en zorgvuldig uit. Dit is geborgd in de uitgangspunten (doelstellingen) en in het programma in de leerlijn EBM die begint in jaar 1 en loopt tot het afstuderen (zie criterium 2 Concretisering). Deze wordt op cruciale punten mede vormgegeven (inhoudelijk) vanuit het lectoraat Midwifery Science. Dit vindt het panel overtuigend en sterk neergezet (zie ook criterium 2). Op grond hiervan beoordeelt het panel dit criterium als positief.

Criterium 2 Concretisering

De gevolgen van het te beoordelen kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland.

Het panel concludeert dat EBM een belangrijk uitgangspunt vormt bij het opleiden van verloskundigen en in de hele opleiding is opgenomen: in programmaonderdelen binnen de leerlijn EBM. Binnen de leerlijn staan competenties centraal die zijn afgeleid van de landelijke uitgangspunten (CanMeds-rollen). Hiermee is concreet sprake van samenhang van EBM met standaard 1. In onderwijseenheden wordt aan betreffende leerresultaten gewerkt. Deze onderwijseenheden maken deel uit van de leerlijn EBM en worden verzorgd door gekwalificeerde docenten die tevens participeren in onderzoek van het lectoraat Midwifery Science en bovendien goed voeling hebben met het verloskundige werkveld. Het lectoraat neemt ook verantwoordelijkheid voor de thesis en is daarnaast vertegenwoordigd in de curriculumcommissie. Het panel stelt vast dat het lectoraat Midwifery Science op een sterke manier is betrokken bij de EBM-leerlijn. Zij bepaalt voor een groot deel de inhoud en waarborgt dat deze op het gebied van EBM actueel is. Hiermee is samenhang van EBM met standaard 2 en 3 concreet. Ten slotte zit EBM in het afstuderen verankerd. Hiermee komt EBM ook in standaard 4 concreet tot uiting.

criterium 3 Relevantie

Het te beoordelen kenmerk is van wezenlijk belang voor de aard van de opleiding.

Het panel stelt vast dat het kenmerk bijdraagt aan het hoge niveau van opgeleide verloskundigen. De verloskundige wordt geacht in de veranderende zorg te kunnen samenwerken met verschillende disciplines en dezelfde taal te spreken. EBM draagt bij aan kwalitatief hoogwaardige samenwerking ten behoeve van (nieuwe) hoogwaardige zorg. Op grond hiervan beoordeelt het panel dit criterium positief.

Alles overziend beoordeelt het panel dat er in de herbeoordeling sprake is van een bijzonder kenmerk. Het panel beschouwt de AVM als voorbeeld in de uitwerking van onderwijs op gebied EBM. EBM wordt breed en actief gedragen, door de docenten, het lectoraat en het werkveld. Het gehele programma 'ademt' EBM.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Goed
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Goed
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Goed
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Goed
<i>Bijzonder kenmerk Evidence based Midwifery</i>	Positief

Het panel heeft de opleiding Verloskunde van AVM leren kennen als een ambitieuze degelijke opleiding die goed zicht heeft op de ontwikkelingen die er spelen in de geboortezorg. De opleiding heeft hier adequaat op ingespeeld en aanpassingen op zorgvuldige wijze doorgevoerd in het curriculum. Studenten worden goed voorbereid op de veranderende omgeving. De kwaliteit van EBM (en onderzoek hoewel deels nog in ontwikkeling) helpt de student op die zelfstandige professional te zijn. Daarvoor zet de opleiding in op wetenschappelijk niveau, op academisering. In vergelijking met hetgeen van een hbo-bacheloropleiding verwacht kan worden is dit veel. De AVM maakt dit hoge niveau binnen de mogelijkheden die er zijn goed waar, waarbij het goed is te constateren dat zij het ambacht niet uit het oog verliest.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Verloskunde en het Bijzonder kenmerk Evidence Based Midwifery van Zuyd Hogeschool als **goed**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Grootste uitdaging is het programma niet te laten overlopen. Er zijn veel thema's die allen goed worden doorleefd. Echter, het maximum is wel bereikt. Daarnaast is uitdaging tussen slim verbinden en jezelf blijven. In de geboortezorg, net als in de andere domeinen van zorg is de kwaliteit van zorg afhankelijk van samenwerken. Het Interprofessioneel leren zou de opleiding op een even overtuigende wijze naar binnen kunnen halen als EBM.

Standaard 2

- De verbinding met het werkveld, het samenwerken in de regio, en de kennis en de vaardigheden die daar voor nodig zijn, zoals EBM en interprofessioneel leren kunnen op een uitstekende wijze weer gegeven worden door middel een CoP. Het panel beveelt aan dit concept nog sterker uit te werken. Het panel moedigt de opleiding aan de principiële discussie te voeren in hoeverre de CoP conceptueel met elkaar moeten overeenkomen en waarin zij onderling in kunnen verschillen, en hoe de overeenkomsten en verschillen leiden tot betekenisvolle verschillende uitkomsten en hoe dit aangestuurd moet worden.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

TIJD	PROGRAMMA ONDERDEEL	DEELNEMERS
8.30 – 9.00	WELKOM + OPENINGSPITCH	Willeke Boom MME, teamleider bachelor (hoofddocent)
9.00 – 10.30	MATERIAALBESTUDERING + VOORBEREIDING DOOR PANEL	PANEL
10.30 – 11.30	SESSIE LEEROMGEVING (STAND. 2+3)	Denise Westendorp (eerstejaars student) Christi Adetona (tweedejaars student) Fenne Hos, opleidingscommissie (derdejaars student) Elske Aarts, curriculumcommissie (docent) Simone Mets MSc, curriculumcommissie, expertisegroep stage, opleidingscommissie, projectgroep curriculumherziening (senior docent) Leonie Offermans MSc, coördinator minoronderwijs (docent) Kiki Tillmann, curriculumcommissie, expertisegroep beoordeling professionele ontwikkeling, expertisegroep stage, expertisegroep SLB/portfolio, opleidingscommissie, examencommissie (senior docent)
11.30 – 12.30	SESSIE Afstuderen & Voorbereiding Beroep (STAND. 4)	Marloes van Vuuren, verloskundige en alumnus Lobke Verkooijen (vierdejaars student) Marjolein Gravendeel MSc, expertisegroep beoordeling professionele ontwikkeling, examencommissie, expertisegroep IPE, ondernemendheid & E-Health (senior docent) Evelien van Limbeek MSc, PhD, projectgroep curriculumherziening, expertisegroep EBM (senior docent) Vivian Maes MSc, expertisegroep IPE, ondernemendheid & E-Health, expertisegroep stage (senior docent) Karin Theeuwen, curriculumcommissie, expertisegroep vaardigheden (docent)
12.30 -13.15	LUNCH PANEL	
13.15 13.30	DEMONSTRATIE AVMS	Sabrina Pieters, stagesecretariaat Frans Huijberts MSc (docent)
13.30 – 14.00	PANEL IN GESPREK MET STUDENTEN	Denise Westendorp (eerstejaars student) Christi Adetona (tweedejaars student)

		Fenne Hos, opleidingscommissie (derdejaars student)
14.00 – 14.30	SESSIE BORGING	Christi Adetona (tweedejaars student) Nadine Strijbos, opleidingscommissie (derdejaars student) Anita van Doorn, verloskundige in CoP Uden Ina Bastiaans MSc, expertisegroep beoordeling professionele ontwikkeling (senior docent) Susanne Besseling MSc, expertisegroep beoordeling professionele ontwikkeling, expertisegroep SLB/portfolio, expertisegroep communicatie (senior docent) Christianne Gemmeke MSc, opleidingscommissie (docent) Anny Kuypers, examencommissie (senior docent)
14.30 – 15.30	SESSIE EBM BIJZONDER KENMERK	Eva Gootzen, (derdejaars student) Demi van Erp (derdejaars student) Darie Daemers PhD, expertisegroep EBM, coördinator Leven Lang Leren, curriculumcommissie (hoofddocent) Tamar van Haaren MSc PhD, expertisegroep EBM (senior docent) Marianne Nieuwenhuijze MPH PhD, teamleider lectoraat, curriculumcommissie (lector) Bert Zeegers Drs, expertisegroep EBM (senior docent)
15.30 -16.00	SESSIE MT VERLOSKUNDE	Willeke Boom MME, teamleider bachelor, curriculumcommissie (hoofddocent) Marianne Nieuwenhuijze MPH PhD, teamleider lectoraat, curriculumcommissie (lector) Raymond Clement MHA, directeur faculteit Gezondheidszorg Zuyd Hogeschool
16.00 – 16.45	BERAAD/BEOORDELINGSOVERLEG PANEL	PANEL
16.45 – 17.00.	TERUGKOPPELING	IEDER DIE IN DE GELEGENHEID IS, IS WELKOM + I CVB

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Voor toegestuurde documenten, bijlagen ZER:

Bachelorthesis in curriculum 2013
Overzicht docenten (functie en opleiding)
Studiegids 2018-2019
Toetsplan curriculum 2015, versie juli 2018
Commissies en inhoudelijke groepen binnen de AVM
Curriculum 2013, curriculumdocument
Curriculum 2015, curriculumdocument
Handleiding afstuderen curriculum 2015
Landelijk opleidingsprofiel SOV 2016
OER Verloskunde 2018-2019
Onderbouwing bijzonder kenmerk EBP, augustus 2018
15 afstudeerdossiers

Ter inzage op 6 november 2018

Representatieve selectie studiematerialen
Documenten instroom, intake
Documenten lectoraat
Documenten examencommissie, toetscommissie